

המחלוקת לשם שמים

1. אורות הקדוש / חלק ב / עמוד תקי / לב

כל המתעורר בעולם מדור דורים עד אחרית, הכל הוא חלקי שאיפות וחלקי הכרות, שהולכות ומצטרפות ליצירה שלמה. עד שלא באה הצורה המשלימה, המכנסת את הכל אל שלמותה, יש בהם טוב ורע, אמת ושקר, טומאה וטהרה, קודש וחול. אבל כשיופיע האור של ההתאחדות הכוללת, שיהיה מבורר כל אלה השאיפות וחלקי ההכרות למה הן באות, אז הכל יוכר לטוב, לאמת, לטהרה, ולקודש, עולם שכולו שבת, שכולו טוב.

1א. שמונה קבצים / קובץ ב / צז.

בשעה שאדם חוטא הוא בעלמא דפירודא, ואז כל פרט ופרט עומד בפני עצמו... וכשהוא שב מאהבה מיד מתנוצץ עליו אור ההויה של עלמא דיחודא, שהכל מתארגן לחטיבה אחת.

2. גיטין דף ו/ב

ותזנה עליו פילגשו רבי אביתר אמר זבוב מצא לה רבי יונתן אמר נימא מצא לה ואשכחיה רבי אביתר לאליהו אמר ליה מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא אמר ליה עסיק בפילגש בגבעה ומאי קאמר אמר ליה אביתר בני כך הוא אומר יונתן בני כך הוא אומר אמר ליה חס ושלום ומי איכא ספיקא קמי שמיא אמר ליה אלו ואלו דברי אלהים חיים.

3. בבא מציעא דף פו/א

קא מיפלגי במתיבתא דרקיעא אם בהרת קודמת לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק הקדוש ברוך הוא אומר טהור וכולהו מתיבתא דרקיעא אמרי טמא ואמרי מאן נוכח? נוכח רבה בר נחמני.

4. פסחים דף ב/א

משנה אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה ובמה אמרו שתי שורות במרתף מקום שמכניסין בו חמץ בית שמאי אומרים שתי שורות על פני כל המרתף ובית הלל אומרים שתי שורות החיצונות שהן העליונות: גמרא מאי אור רב הונא אמר נגהי ורב יהודה אמר לילי.

5. סנהדרין יז, א

אמר רב כהנא, סנהדרין שראו כולן לחובה פוטרין אותן, מאי טעמא, כיון דגמירי הלנת דין למעבד ליה זכותא, והני תו לא חזו ליה.

רש"י: "כיון דגמירי - דבעי הלנת דין, בפרק היו בודקין (דף מ, א), שאם לא מצאו לו זכות יום ראשון מלינין אותו למחרת שמה ימצאו להם טעמי זכות.

6. ויקיפדיה, נילס בוהר

נילס בוהר תרם לתורת הקוואנטים את מושג הקומפלמנטריות שלפיו תכונות של עצם קוואנטי איננו ניתן לקבוע במדויק (כמו מהירות ומיקום של אלקטרון, או האם פוטון הוא גל או חלקיק), ומתקיימות בו בעצם בו זמנית תכונות משלימות. כאשר נשאל בוהר האם אין בהגדרה זו כדי לערער על מהותו של המדע כחתירה לידיעה ודאית, הוא ענה "אמת וודאות גם הם מושגים משלימים".

7. רע"ב על מסכת אבות פרק ה משנה יז

(יז) כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים - כלומר... תכליתה המבוקש מענינה. והמחלוקת שהיא לש"ש התכלית וסוף המבוקש מאותה מחלוקת להשיג האמת. וזה מתקיים כמ"ש מתוך הויכוח יתברר האמת.

8. ספר דרך חיים - פרק ה משנה יז

ומחלוקת ב"ש וב"ה אע"ג שיצאה בת קול הלכה כב"ה לא היה הבת קול מבטל המחלוקת מפני ששנואה המחלוקת כי אהוב ואהוב היה המחלוקת הזה, רק כדי ללמד אותה הלכה שהיו חפצים לדעת ההלכה, ואדרבה בת קול היה אומר אלו ואלו דברי אלהים חיים והיה מחזיק את החולקים ולא היה מבטל המחלוקת. ולפיכך סמך המאמר הזה למה שלפניו לומר שאם המחולקים היתה כונתם לש"ש לא תתבטל דעות החולקים ואותן תלמידים שהיו מקבלים דבריהם לא קבלו דעת שתתבטל. אבל אם לא היה מחלוקת לש"ש רק לנצח תתבטל מחלוקתם, ומה שקבלו תלמידים דבריהם הכל בטל ומבוטל כך יש לפרש.

8א. ספר דרך חיים - פרק ה משנה יז

ולא דמי למחלוקת הלל ושמאי שהיא בודאי לשם שמים, כי אדרבה הש"י רצה באותו מחלוקת שכל אחד ואחד מן הכתות היו מגלן דברי אלהים חיים...

8. שמונה קבצים / קובץ א / תקעג.

מפני קטנות דעתו של אדם להקיף את הצד הכללי של הדיעות השונות, ואת הרוחב המאחד שלהן, כל הדורות והקבוצות השונות, חוזרים כל אחד על אופק מיוחד של ההשקפות האיתנות ברוחניותן, והכל מדמים שאין תקוה להדעת, כ"א כשתכחד ההשקפה האחרת, שאינה מחוג של המשקיף, מן העולם. ואין מרחיב את הדעת לומר שלא העולם כולו משתקף הוא בהשקפה אחת, כ"א חלק ממנו. א"כ הכל נצרך והכל עושה בנין, והסתירות לא מצד היש והחיוב שבההשקפות הן באות אלא מצד השולל שלהן, מצד המכשול הגאוטני של אני אמלוד, ואין עוד שנטלו להן כל השקפה בשעתה ובחוגה.

9. אורות התהיה יח

אז תהיה ההכרה הזאת הולכת ומשתלמת, עד שלא די שיכיר כל אחד את הצד החיובי שיש בכל כח...אלא שעוד הלאה ילך, עד שאת התוכן החיובי אשר בצד השלילי של כל כח וכת, ע"פ המדה הנכונה, גם כן יכיר לטוב, וידע שלטובתו...צריך הוא להיות מושפע באיזו מדה גם מהצד השולל... מפני שבשלילתו הוא מעמידו על מדתו הראויה לו ומצילו מהגרעון המסוכן של התוספת וההפרזה, וזוהי העבודה המיוחדת מעבודות הקשות שבמקדש, הקמיצה, "שלא יחסר ושלא יותיר".

7. אורות הקדוש / חלק ב / עמוד שצד2

התכלית האחרונה של כל ההויה כולה הוא גילוי אור ד', ברום תענוגו העליון, באחדות עליונה כזאת, שלא יהיה שום ניצוץ חיים שהיש העצמי שלו לא יתעלה למעלה הרוממה מכל רוממות זאת. ואז יהיה העילוי של כל ההויה כולה זורח בכל פרט ופרט בפני עצמו, כדוגמא של אספקלריא, שכל מה שעומד נגדה מוזרח ונראה בה, ואין קץ לאושר גדול זה. ומשום כך צריכה היא ההויה להפרד בתחלה לחלקים היותר קטנים, וצריכות שבירות גדולות לצאת אל הפועל כדי להפריד את הנקודות. ואחר צחצוחם וזיכוכם, הלא תהיה כל נקודה כוללת כל היש כלו, והכל מלא אור ד' וכבודו.

9. אה"ק א קכ